

Seyahat Acentalarının Vergisel Konularda Yaşadıkları Tereddütler: Özelgeler Işığında Bir Araştırma

Hesitism Faced by Travel Agencies on Tax Issues: A Research in the Light of Tax Rulings

Barış Çam^{a*} İsmail Kızılırmak^b

^a İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ABD, İstanbul, Türkiye. ORCID: 0000-0002-9018-4450

^b İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Turizm İşletmeciliği ABD, İstanbul, Türkiye. ORCID: 0000-0001-9141-6420

Abstract / Öz

Vergi, günümüzde birçok sektör için önem taşıdığı gibi turizm sektörü için de büyük önem taşımaktadır. Turizm sektörü içinde yer alan seyahat acentaları sundukları hizmetler nedeniyle vergiye tabi olmaktadır. İşte bu noktada seyahat acentaları vergisel konularda gerek mevzuat açısından gerekse de uygulama açısından tereddütler yaşamaktadırlar. Bu nedenle seyahat acentaları vergisel konularda yaşadıkları tereddütlerin giderilmesi için Gelir İdaresi Başkanlığından özelge talebinde bulunmaktadırlar. Özelge, vergisel konularda tereddüt duyulan konularda tereddüt duyulan konunun açıklığa kavuşturulması için Gelir İdaresi Başkanlığından bilgi talep edilmesidir. Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından seyahat acentalarının vergisel konularda tereddüt duydukları konulara ilişkin sorular ve bu sorulara verilen detaylı cevaplar “<https://www.gib.gov.tr/ozelge-sistemi/genel-bilgi/>” Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB) özelge bilgi sisteminde yer almaktadır. Bu anlamda seyahat acentaları ile ilgili özelgelere ulaşılması amacıyla özelge arama sisteminde “Seyahat Acentası” anahtar kelimesi kullanılarak özelgeler taranmıştır. Araştırmada, seyahat acentalarının vergisel konularda tereddüt duydukları konular ile ilgili 13 özelge incelenmiştir. Özelgelerde yer alan kanun dili sadeleştirilerek özetlenmiş ve soru cevap haline getirilmiştir. Özelgeler seyahat acentalarının vergisel konuları daha rahat bir şekilde anlaması ve uygulaması için kanun dili daha sade bir hale getirilmeye çalışılmıştır. Seyahat acentalarının vergisel konularda tam bilgiye sahip olması ve vergi uygulamaları konusunda herhangi bir bilgi eksikliği yaşanmaması işletmelerin sürekliliği ve karlılığı açısından büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle bu çalışmada seyahat acentalarının vergisel konularda yaşadıkları tereddütlerin ortaya çıkarılması ve vergisel konularda aynı tereddütleri yaşayan seyahat acentalarına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

Tax is important for many sectors today, as it is for the tourism sector. Travel agencies in the tourism sector are subject to tax due to the services they provide. At this point, travel agencies experience hesitations regarding tax issues, both in terms of legislation and implementation. For this reason, travel agencies request tax rulings from the Revenue Administration to eliminate their hesitations regarding tax issues. Tax ruling is a request for information from the Revenue Administration to clarify the issue of hesitation regarding tax issues. Tax rulings are located in the tax ruling information system Revenue Administration (RA) “<https://www.gib.gov.tr/ozelge-sistemi/genel-bilgi/>”. In this sense, in order to reach tax rulings related to travel agencies, the tax ruling search system was used to scan tax rulings. In the research, 13 tax rulings related issues that travel agencies have hesitations about regarding tax issues were examined. The legal language in tax rulings was simplified, summarized, and turned into a question- and-answer format. Tax rulings were tried to simplify the legal language so that travel agencies can understand and apply tax issues more efficiently. It is of great importance for the continuity and profitability of the businesses that travel agencies have full information about tax issues and that there is no lack of information about tax practices. Therefore, this study aims to reveal the hesitations experienced by travel agencies about tax issues and to contribute to travel agencies that have the same hesitations about tax issues.

Alıntı/To cite: Çam, B. & Kızılırmak, İ. (2024). Seyahat acentalarının vergisel konularda yaşadıkları tereddütler: Özelgeler ışığında bir araştırma. *Geographies, Planning & Tourism Studios*, 4(2), 141-148. <https://doi.org/10.5505/gpts.2024.32932>

Makale Bilgisi / Article Info

Geliş/Received: 23.10.2024

Kabul/Accepted: 21.11.2024

Anahtar Kelimeler

Seyahat Acentası
Vergi
Özelge
Gelir İdaresi Başkanlığı
Türkiye

Keywords

Travel Agency
Tax
Tax Ruling
Revenue Administration
Türkiye

Makale Türü/Type of Article

Araştırma/Resarch

Sorumlu Yazar/ Corresponding Author

B. Çam
bariscam34@gmail.com

www.gpt-studios.org

1. Giriş

OECD (Organisation for Economic Co-Operation and Development) sınıflandırmasında, vergi terimi devlete yapılan zorunlu ve karşılıksız ödemeleri tanımlamak için kullanılır. Çoğu ülkede vergi sistemleri doğrudan ve dolaylı vergilere

* Bu makale, Prof. Dr. İsmail KIZILIRMAK danışmanlığında İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalında 2021 yılında tamamlanan “Türkiye’de Turizm Sektöründe Vergi Uygulamaları” konulu yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

dayanır. Doğrudan vergiler, gelir ve servete doğrudan uygulanan vergiler, dolaylı vergiler ise gelir ve servetin finanse ettiği harcamalar neticesinde elde edilen vergilerdir. Ancak hem bu grupların birleşimi hem de bunlar içindeki ilgili vergilerin özellikleri (verginin oranı, muafiyet veya indirim miktarı ve türleri) ülkeden ülkeye değişebilir (Organisation for Economic Co-Operation and Development [OECD], 2012).

Kamu harcamalarının finanse edilmesi, piyasa fiyatlamalarının düzenlenmesi ve çevresel dışsallıkların sübvansede edilmesi amacıyla turizm sektöründen vergiler alınabilir. Bu tür vergiler oteller, hava yolları ve kumarhaneler gibi bağımsız yerlerden alınabileceği gibi yurt dışı çıkış harcı gibi belirli faaliyetlerden de alınabilir. Ayrıca turizmin ekonomik gücü ve maliyetleri artıran bir unsur olması, turizm sektörüne özgü olarak uygulanan ve turistlerden tahsil edilen bir vergi türünün ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu vergi türü farklı ülkelerde farklı isimlerle anılsa da, vergi mükellefi olarak turistlerden tahsil edilmesi nedeniyle literatürde turist vergisi kavramı olarak kullanılmasının uygun olduğu düşünülmektedir (Göktaş & Polat, 2019). Turizm sektörünün vergilendirme düzeyleri bir destinasyona yurt dışından gelen turistler ile yerli turistlere ve talebin fiyat esnekliğine bağlıdır (Gooroochurn & Sinclair, 2005).

Dünya Turizm Örgütü, turizm vergilerini “özellikle turistlere ve turizm endüstrisine farklı şekillerde uygulanan vergiler” olarak tanımlamıştır (The United Nations World Tourism Organization [UNWTO], 1998). Turistlerin ödediği vergiler bir destinasyona faydalı olabilir (Forsyth & Dwyer, 2002). Ancak turistler tarafından tüketilen neredeyse tüm mal ve hizmetler, en azından bir dereceye kadar, turist olmayanlar tarafından da tüketilmektedir. Bu nedenle, vergilendirilebilir kalemin turizm faaliyetinin kendisi değil, kabaca buna bağlı bir vergi tabanı olduğu ve turizm faaliyetlerine yönelik herhangi bir mali önlemin çoğu zaman turist olmayanları da etkileyeceği ileri sürülebilir (Gago vd., 2009). Katma değer vergisi gibi dolaylı vergilerin oranını yükseltmek turizm sektörüne özgü bir vergi uygulamaya kıyasla idari ve uyum maliyetleri açısından avantajlı olabilir. Ancak katma değer vergisinin merkezi bir vergi olarak uygulanması nedeniyle turizm bölgeleri dışındaki alanlar içinde uygulanacağından ekonominin tamamında olumsuz etkilere neden olabilir. Katma değer vergisi düzenlemesinde turizm bölgelerine özel farklılaşmaya gidilmesi katma değer vergisinin ekonominin tamamına vereceği olumsuz etkiyi ortadan kaldıracaktır. Dünya çapında turizm vergilendirmesinin en yaygın örneği otel odası vergisidir. Genellikle otel işletmelerindeki konaklamalar için alınacak bir vergi olarak tasarlanır. Bu vergi, konaklama bedelinin belli bir yüzdesi şeklinde uygulanabileceği gibi konaklama bedeli fark etmeksizin standart bir tutar olarak da belirlenebilir. Bu vergiler genellikle çevreyi korumayı amaçlayan projeleri finanse etmek, pazarlama ve tanıtım faaliyetleri ve turistik faaliyetlerin iyileştirilmesi için kullanılır (Durberry & Sinclair, 2001).

Turizm sektörünün vergilendirilmesi ile ilgili literatüre bakıldığında turizm vergilerinin; konaklama vergisi, katma değer vergileri ve çıkış vergilerinin ülkeler, işletmeler, turistler ve sürdürülebilirlik açısından incelendiği görülmüştür. Turizm alanında vergi araştırmalarında verginin ekonomik etkileri, işletmeler üzerindeki etkileri, turistlerin ödediği vergilerin nasıl kullanıldığı, verginin hesaplanması, verginin rekabet gücü, verginin dinamik mi statik mi olacağı, turist ve vergi arasındaki davranışsal ilişki, katma değer vergisinin etkileri, turizm vergileri ve sürdürülebilir kalkınma, karbon vergisi, çevre kalitesinin iyileştirilmesi, yeşil vergi reformu, ödeme istekliliği, turist vergilerinin etkisi, çıkış vergileri, konaklama vergisi, konaklama vergisinin turizm sektörünün sürdürülebilirliği açısından önemi, konaklama vergisi algısı, konaklama vergisinin seçmen davranışı üzerindeki etkisi, turist rehberlerinin vergi kanunları karşısındaki durumu ve toplanan konaklama vergisinin harcama alanlarının belirlenmesi gibi konular yer almaktadır (Çetin vd., 2017; Do Valle vd., 2012; Duman & Doğan, 2020; Ergin & Çına Bal, 2021; Gago vd., 2009; Kim & Hyun, 2021; Kristjansdottir, 2021; Pekşen & Şener 2021; Schubert, 2010; Göktaş & Erdem, 2024; Toman & Türkcan, 2015; Yang vd., 2023; Zhang & Zhang, 2018). Ancak yapılan literatür taramasında, seyahat acentalarının vergisel konularda yaşadıkları tereddütlere ilişkin herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Seyahat acenteleri, turizm sektöründe arz ve talep bileşenleri arasındaki konuları ve sürdürülebilir turizm politikalarının proaktif bir şekilde hayata geçirilmesi açısından kritik bir rol oynamaktadır (Hazarhun vd., 2022). Turizm sektörünün vergilendirilmesinde ve vergilerin uygulanmasında turizm işletmeleri zaman zaman verginin nasıl uygulanacağı, fatura düzenlenip düzenlenmeyeceği, hangi oranda vergi uygulanacağı, yapılan işlemlerin muafiyet ve istisna kapsamında olup olmadığı gibi konularda tereddütler yaşamaktadır. Bu nedenle çalışmanın amacı, turizm sektörünün paydaşlarından olan seyahat acentalarının vergisel konularda yaşadıkları tereddütlerin tespit edilmesidir. Bu amaç doğrultusunda seyahat acentalarının vergisel konularda yaşadıkları tereddütler ile ilgili Gelir İdaresi Başkanlığından talep ettikleri bilgileri içeren özelgeler doküman analizi yöntemiyle incelenmiştir. Seyahat acentalarına verilen özelgelerde yer alan kanun dili sadeleştirilerek özetlenmiş ve soru cevap haline getirilmiştir. Analiz aşamasından sonra bulgular yorumlanmış ve elde edilen veriler ışığında araştırma sonuçları ortaya koyulmuştur.

2. Kavramsal Çerçeve

2.1. Vergi, Vergilendirme ve Özelge

Vergi, devletin egemenlik gücüne dayanarak kamu harcamalarının finanse edilmesi için vatandaşlardan karşılıksız

olarak alınan paradır. Diğer bir deyişle vergi, yasama organları tarafından çıkarılan vergi kanunlarına dayanılarak tüzel ve gerçek kişilerden tahsil edilen paralardır (Çakır vd., 2005, s.15). Verginin özellikleri şu şekilde sıralanabilir: Devletin egemenlik gücüne dayanarak zora dayalı bir şekilde vatandaşlardan tahsil ettiği paradır. Daha önceleri aynı olarak tahsil edilmiş olan vergiler artık sadece para olarak tahsil edilebilmektedir. Verginin karşılıksız olması nedeniyle vergiler devlet tarafından sunulan bir hizmetin karşılığı olarak tahsil edilmez. Mükelleften tahsil edilen verginin mükellefe geri ödenmesi gibi bir durum söz konusu değildir (Mutluer vd., 2006, s.3). Vergilendirme, vergiyi doğuran olayın meydana gelmesi, verginin tarihi, verginin tebliği, verginin tahakkuku ve verginin tahsili aşamalarından oluşan bir süreçtir (Herekman vd., 2006, s.3).

Vergi Usul Kanununa göre özelge; “Mükelleflerin ve vergi sorumlularının vergi durumları ve vergi uygulamaları bakımından, kendilerince açık olmayan ve tereddüt ettikleri konular hakkında yetkili makamlardan yazılı olarak açıklama talebinde bulunmaları üzerine yetkili makamlarca kendilerine verilen yazılı görüştür” Özelgeler sayesinde, gerçekleşmesi muhtemel vergi kayıplarına engel olunabilmektedir. Çünkü Vergi Hukuku yapısı itibarıyla son derece karmaşık, yeniliklere açık ve teknik bir hukuk dalıdır, bu hukuk dalının değişen normlarını takip etmek ve uygulamak, seyahat acentaları için de oldukça zordur (Manav, 2019, s.221).

2.2. Seyahat Acentalarının Vergilendirilmesi

2.2.1. Seyahat Acentalarının Konaklama Hizmetlerinde Katma Değer Vergisi

Seyahat acentalarının sundukları hizmetler arasında tur hizmeti, otel odalarının satışı, yurt dışı paket tur hizmeti ve rehberlik hizmetleri yer almaktadır. Sunulan bu hizmetlerden otel odalarının satışı seyahat acentalarının kendilerine ait olmayan anlaşmalı oldukları otel işletmesinin odalarının satışı şeklindedir. Seyahat acentaları tarafından satışı yapılan oda satışlarında vergiyi doğuran olay anlaşmalı olunan otel işletmesi tarafından seyahat acentasının oda satışı yaptığı misafire sunulan hizmetin tamamlanması ile gerçekleşir (Arslan & Öz, 2015, s.193). Ancak seyahat acentasının yaptığı otel odası satışında anlaşmalı olunan otel işletmesi tarafından hizmet tamamlanmadan fatura düzenlenmesi halinde sunulan bu hizmet için katma değer vergisi hesaplanmalıdır. Otel odası satışlarının otel işletmesi tarafından değil de seyahat acentası tarafından yapılması durumunda otel odası satışı yapılan otel işletmesi seyahat acentasına fatura düzenlemesi gerekir. Aynı şekilde seyahat acentası da otel odası satışı yaptığı müşterisine bu hizmet için fatura düzenleyecektir.

Otel işletmesi odalarının satışı için anlaşma yaptığı seyahat acentasına düzenleyeceği faturada %10 oranında katma değer vergisi hesaplayacaktır. Seyahat acentasının müşterisine sunduğu otel odası satışında konaklama hizmeti ve acenta komisyonu için düzenleyeceği faturada %10 oranında katma değer vergisi hesaplayacaktır. Seyahat acentasının müşterisine yaptığı otel odası satışı için anlaşmalı olduğu otel işletmesine fatura düzenlemesi halinde %10 oranında katma değer vergisi hesaplayacaktır. Seyahat acentası tarafından otel işletmesine düzenlenecek olan faturada acenta komisyonu ve otel odası hizmet bedeli dışında kalan hizmetler için %20 oranı katma değer vergisi hesaplaması gerekmektedir (Katma Değer Vergisi Genel Tebliği Seri No: 108).

2.2.2. Seyahat Acentaları Tarafından Sunulan Tur Hizmetlerinde Katma Değer Vergisi

Türkiye’de yerleşik seyahat acentalarınınca düzenlenen yurt dışı turlar kapsamında müşterilere yurt dışında sunulan konaklama, yeme içme ve ulaşım hizmetleri için katma değer vergisi hesaplanmayacaktır. Sunulan bu hizmetler yurt dışında sunulduğundan ve seyahat acentası müşterilerinin bu hizmetlerden yurt dışında faydalandığından bu hizmetler için katma değer vergisi hesaplanmayacaktır. Yurt dışından Türkiye’ye gelen turistlere Türkiye’de sunulan konaklama, yeme içme ve ulaşım gibi hizmetler nedeniyle katma değer vergisi hesaplanması gerekmektedir. Bu hizmetlerin katma değer vergisine tabi olmasının nedeni Türkiye’ye gelen turistlere sunulan yeme içme, konaklama ve ulaşım hizmetlerinin Türkiye’de sunulması ve bu hizmetlerden Türkiye’de faydalanılmasıdır (Pehlivan, 2004, s.103). Seyahat acentalarının yurt dışı tur hizmeti kapsamında müşterilerine yurt dışında sundukları konaklama, yeme içme ve ulaşım gibi hizmetler nedeniyle katma değer vergisinin konusuna girmeyen hizmetler için yüklenilen katma değer vergisi, katma değer vergisi beyanında indirim konusu yapılamaz. Katma değer vergisi konusuna girmeyen hizmetler nedeniyle yüklenilen katma değer vergisi maliyet veya gider olarak dikkate alınabilir (Oktar, 1998, s.54). Seyahat acentalarının yurt dışı tur hizmetlerinde müşterilerine yurt dışında sundukları konaklama, yeme içme ve ulaşım hizmetleri nedeniyle yapılan ödemelerin katma değer vergisine tabi olmaması için sunulan bu hizmetlerin belgelendirilmesi gerekmektedir. Seyahat acentasının düzenlediği yurt dışı tur hizmeti için düzenleyeceği faturada sunulan tüm hizmet bedeli gösterilecek ancak seyahat acentasının müşterilerine yurt dışında sunduğu hizmetlerin bedeli düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden katma değer vergisi hesaplanacaktır (Maç, 1998, ss.67-68).

3. Yöntem

Bu çalışmada, araştırmanın amacına uygun olarak nitel araştırma yöntemlerinden faydalanılmıştır. Nitel araştırmanın

önemli bir yöntemi olan doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından seyahat acentalarının vergisel konularda tereddüt duydukları konulara ilişkin sorular ve bu sorulara verilen detaylı cevaplar <https://www.gib.gov.tr/ozelge-sistemi/genel-bilgi> özelge bilgi sisteminde yer almaktadır (Gelir İdaresi Başkanlığı[GİB], Özelge Sistemi, 2020). Bu anlamda seyahat acentaları ile ilgili özelgelere ulaşılması amacıyla özelge arama sisteminde “Seyahat Acentası” anahtar kelimesi kullanılarak özelgeler taranmıştır. Araştırmada, seyahat acentalarının vergisel konularda tereddüt duydukları konular ile ilgili 13 özelge incelenmiştir. Özelgelere yer alan kanun dili sadeleştirilerek özetlenmiş ve soru cevap haline getirilmiştir. Yapılan araştırma sonucu elde edilen özelgelerin sadeleştirilmesi sırasında herkes için geçerliliği olan kanun ve vergi mevzuatı çerçevesinde sadeleştirildiğinden taraflı bir yorumlamadan ziyade ağır olan kanun dilinin sadeleştirilmesi amaçlandığından araştırma geçerliliği önemli ölçüde sağlanmıştır.

Araştırma boyunca elde edilen verilerin kaynağının resmî kurumlara ait kaynaklar ve kanunlar olması, bulguların teyit edilebilmesi ve tutarlı bir şekilde sunulması, elde edilen araştırma sonuçlarının seyahat acentaları için açık ve anlaşılır bir şekilde sunulması araştırma geçerliliğini artıran diğer önemli noktalar dır.

Nitel araştırmalar nicel araştırmalara göre güvenilirliği sağlamada nispeten daha zor araştırmalardır. Araştırmada elde edilen bilgilerin resmi kurum kaynaklarına ve kanunlara dayanması nedeniyle benzer araştırmalar yapılması durumunda kaynakların yapısının sürekli değişmemesi nedeniyle benzer sonuçlar elde edilebilmesi ve elde edilen verilerin başka araştırmalar yapmak isteyenler tarafından temin edilebilmesinin mümkün olması araştırma güvenilirliğini artırmaktadır.

4. Bulgular

Gelir İdaresi Başkanlığı “<https://www.gib.gov.tr/ozelge-sistemi/genel-bilgi>” özelge bilgi sisteminde yer alan seyahat acentalarının vergisel konularda tereddüt duydukları konulara ilişkin 13 özelge incelenerek mükelleflerin sordukları sorular ve bu sorulara Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından verilen cevaplar Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. *Seyahat acentalarına verilen özelgeler ile ilgili soru ve cevaplar*

Mükellef Tarafından Sorulan Soru	Gelir İdaresi Başkanlığı Cevabı
Bir seyahat acentası kendilerine uygulanan teşvik primlerinin katma değer vergisinden istisna olup olmadığı konusunda tereddüt yaşamış ve bilgi talebinde bulunmuştur. (01.10.2004 tarih/ B.07.0.GEL.0.55/ 5514 -400-46224 sayı.)	Seyahat acentalarına uygulanan teşvik primleri uluslararası taşımacılık hizmetinin içinde değerlendirileceğinden katma değer vergisine tabi olmayacaktır.
Hava yolu şirketlerinin bilet satışlarını gerçekleştiren IATA üyesi bir seyahat acentası sunduğu aracılık hizmeti için servis ücreti adı altında komisyon almaktadır. Bilet satışları sırasında elektronik ortamda oluşan bilet bedellerinin hava yolu şirketine ait olduğunu belirtmiştir. Bu nedenle seyahat acentası yaptığı havayolu bileti satışlarına ilişkin olarak düzenleyeceği beyan edilen satışlar formunda komisyon bedelinin mi yoksa bilet bedelinin mi belirtilmesi konusunda tereddüt yaşamış ve bilgi talebinde bulunmuştur. (30.11.2010 tarih/ ve B.07.1.GİB.4.06.18.02-32Mük.257-8166-723 sayı.)	Seyahat acentası tarafından bir ay içinde düzenlenecek olan faturaların toplamı katma değer vergisi hariç 5.000 TL ve üzerinde ise seyahat acentasının mal ve hizmet satışlarını bildirim formunda bildirmesi gerekmektedir.
Türkiye’de yerleşik bir seyahat acentası anlaşmalı olduğu yurt dışı acentaları tarafından gönderilen müşterilere yeme içme ve konaklama hizmeti sunmakta ve sunulan hizmetler ile ilgili anlaşmalı olduğu yurt dışı seyahat acentasına fatura düzenlemektedir. Ayrıca Türkiye’de yerleşik olarak hizmet sunan seyahat acentası sunduğu hizmetler için yurt dışı seyahat acentasından komisyon geliri elde etmektedir. Sunulan hizmet için katma değer vergisi hesaplayıp hesaplamayacağı ve komisyon geliri için fatura düzenleyip düzenlemeyeceği konusunda tereddüt yaşamış ve bilgi talebinde bulunmuştur. (07.12.2010 tarih ve B.07.1.GİB.4.07.16.02-KDV-2010-75-133 sayı.)	Türkiye’de yerleşik seyahat acentasının, yurt dışı seyahat acentası tarafından gönderilen müşterilere Türkiye’de sunduğu hizmetler hizmetin yurt içinde sunulması ve hizmetten yurt içinde faydalanılması nedeniyle yurt dışı seyahat acentasına düzenlenecek faturada katma değer vergisi hesaplanacaktır. Seyahat acentasının sunduğu hizmetin karşılığı olarak aldığı komisyon bedelleri, hizmet ihracı kapsamında değerlendirileceğinden katma değer vergisinden istisna tutulacaktır. Yurt dışı seyahat acentasına düzenlenecek faturada katma değer vergisine tabi yurt içinde sunulan ve yurt içinde faydalanılan hizmetler ve hizmet ihracı kapsamında olan yurtdışı seyahat acentası tarafından ödenen komisyon bedelleri ayrı ayrı gösterilmek şartıyla ilgili fatura düzenlenmelidir.
Bir seyahat acentası kiralık yatlarla üç günlük ve bir haftalık turlarda sundukları geceleme ve yeme içme hizmeti için katma değer vergisi oranının ne olacağı konusunda bilgi talep etmektedir. (19.07.2011 tarih ve B.07.1.GİB.4.07.16.02-KDV-2010-106-227 sayı.)	2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesinin B/25’inci sırasında otel, pansiyon, motel, tatil köyü ve bu işletmelere benzer işletmelerde sunulan geceleme hizmetlerinde uygulanacak katma değer vergisi oranı %8’dir. Bu nedenle, üç günlük, bir haftalık turlar düzenleyen şirketin sunduğu geceleme ve yeme içme hizmeti 2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesinin B/25’inci sırasında değerlendirilemeyeceğinden genel oranda yani %18 katma değer vergisine tabi olacaktır.

Kaynak: “<https://www.gib.gov.tr/ozelge-sistemi/genel-bilgi>” özelge bilgi sisteminde yer alan özelgeler sadeleştirilerek ve özetlenerek yazarlar tarafından hazırlanmıştır (GİB, Özelge Sistemi, 2020).

Tablo 1. Seyahat acentalarına verilen özeldgeler ile ilgili soru ve cevaplar (devam)

Mükellef Tarafından Sorulan Soru	Gelir İdaresi Başkanlığı Cevabı
Bir seyahat acentası yurt içi seyahat acentalarına organize ettikleri çeşitli tur ve geziler için araç kiralamaktadır. Seyahat acentası sunduğu bu hizmetler için katma değer vergisi uygulayıp uygulamayacağı konusunda bilgi talep etmektedir. (08.07.2011 tarih ve B.07.1.GİB.4.10.15.01-KDV-2010/107-1288/-67 sayı)	Seyahat acentası tarafından çeşitli turlara ve gezilere kiralanılan araçlar nedeniyle %18 katma değer vergisi hesaplanması gerekmektedir. Okulların düzenleyecekleri gezilere sağlanan kiralık araçlar nedeniyle verilen hizmetin karşılığı olarak düzenlenen faturada %18 katma değer vergisi hesaplanacaktır.
Bir seyahat acentası Kıbrıs'a paket tur düzenlemektedir. Seyahat acentası paket tur kapsamında konaklama ve gidiş dönüş uçak bileti hizmeti sunmaktadır. Seyahat acentası yurt içinde herhangi bir hizmet sunmadığı için katma değer vergisi hesaplayıp hesaplamayacağı konusunda tereddüt yaşamış ve bilgi talep etmiştir. (23.08.2011 tarih ve B.07.1.GİB.4.35.17.01-35-02-404 sayı.)	Seyahat acentası tarafından organize edilen paket tur kapsamında yurt dışında sunulan konaklama hizmeti hizmetin yurt dışında sunulması ve hizmetten yurt dışında faydalanılmasından dolayı katma değer vergisinin konusuna girmeyecektir. Paket tur kapsamında Kıbrıs'a gidiş dönüş uçak taşımacılığı hizmeti uluslararası taşımacılık kapsamında değerlendirileceğinden katma değer vergisinden istisna olacaktır.
Seyahat acentasının misafir göndermek için ön sözleşme yaptığı ve 40.000 TL ödeme yaptığı otel işletmesi hizmeti sunamadan iflas etmiştir. Seyahat acentası ödediği tutarın 3.600 TL'sini icra kanalıyla tahsil etmiştir. Kalan tutar için şüpheli alacak ayırıp ayırmayacağı konusunda bilgi talep etmektedir. (23.08.2011 tarih ve B.07.1.GİB.4.16.17.02-VUK-11-25-183 sayı.)	Seyahat acentası, ileride alacağı hizmet için verdiği avans niteliğindeki ödeme seyahat acentasının ticari faaliyetini devam ettirmesi için yapıldığından ve otel işletmesinin iflas etmesi nedeniyle dava ve icra safhasına düşen borçları şüpheli alacak şartlarını taşıdığından seyahat acentasının otel işletmesinden tahsil edemediği tutar için şüpheli alacak ayırmasının mümkün olduğu belirtilmektedir.
Yurt dışında balayı turları düzenleyen bir seyahat acentası yurt dışında sundukları bu hizmet için düzenleyecekleri faturada nasıl bir vergi uygulaması yapacakları konusunda tereddüt yaşamış ve bilgi talep etmiştir. (25.10.2011 tarih ve B.07.1.GİB.4.34.17.01-KDV 28-1878 sayı.)	Seyahat acentası sunduğu yurt dışı balayı turları için düzenleyeceği faturada yurt dışı paket tur ücreti ve alınan komisyon bedelinin hepsini göstermek zorundadır. Ancak yurt dışında sunduğu hizmet katma değer vergisinin konusuna girmeyeceğinden bu hizmet düşüldükten sonra kalan tutara %18 katma değer vergisi oranı uygulaması gerekmektedir. Paket turun tamamlayıcısı olan gidiş dönüş taşımacılık hizmeti için fatura düzenlenmesi durumunda sunulan bu hizmet uluslararası taşımacılık kapsamında istisna olduğundan bu hizmet için katma değer vergisi hesaplanmayacaktır.
Seyahat acentası düzenlediği yurt dışı turlar nedeniyle konaklama hizmeti aldığı oteller tarafından kendisine düzenlenen faturalarda yer alan komisyon için katma değer vergisi hesaplayıp hesaplamayacağı konusunda bilgi talep etmektedir. (21.11.2011 tarih ve B.07.1.GİB.4.35.17.01-35-02-643 sayı.)	Yurt dışına düzenlenen turlarda sunulan konaklama hizmeti hizmet ihracı kapsamında değerlendirileceğinden katma değer vergisinden istisna olacaktır. Yurt dışı turların tamamlayıcısı olan uçak biletlerinin fatura niteliğinde olması nedeniyle bu hizmet için ayrıca fatura düzenlenmesi gerekmemektedir. Sadece uçak bileti satışı nedeniyle elde edilen komisyon gelirleri için katma değer vergisi hesaplanacaktır. Ancak yurt dışı uçak biletleri için tahsil edilen komisyon gelirleri katma değer vergisinden istisna tutulmaktadır.
Bir seyahat acentası yurt dışı fuar organizasyonları düzenlemektedir. Yurt dışı fuar organizasyonu kapsamında müşterilerine rehberlik, yeme içme ve konaklama hizmetleri sunmaktadır. Seyahat acentası yurt dışı fuar organizasyonlarında sundukları bu hizmetler için katma değer vergisi hesaplayıp hesaplamayacağı konusunda tereddüt yaşamış ve bilgi talebinde bulunmuştur. (07.02.2012 tarih ve B.07.1.GİB.4.34.17.01-KDV.06.-454 sayı.)	Seyahat acentası tarafından yurt dışı fuar organizasyonu kapsamında sunulan yeme içme, konaklama ve rehberlik hizmetleri yurt dışında sunulduğundan ve bu hizmetlerden yurt dışında faydalanıldığından katma değer vergisinin konusuna girmemektedir. Seyahat acentası sunduğu bu hizmetler için katlandığı gider ve maliyetleri sunulan hizmetin içeriğine göre gider veya maliyet olarak dikkate alabilecektir. Seyahat acentasının yurt dışı fuar organizasyonu kapsamında yurt dışında sundukları hizmetler katma değer vergisi beyannamesinde beyan edilmeyecektir.
Seyahat acentası anlaşmalı olduğu otele misafir göndermektedir. Belirlenen misafir gönderme sayısından daha fazla misafir gönderilmesi durumunda otel işletmesi seyahat acentasına ücretsiz oda tahsisi gerçekleştirmektedir. Otel işletmesi ücretsiz olarak sunduğu oda tahsisi için katma değer vergisi oranının ne olacağı konusunda bilgi talep etmektedir. (20.06.2016 tarih ve 39044742-130-82983 sayı.)	Seyahat acentasının otel işletmesine sağladığı müşteriler nedeniyle seyahat acentasına verilen ücretsiz odalar için önemli olan nokta anlaşma kapsamında sunulan hizmet ile birlikte sunulmasıdır. Birlikte sunulması durumunda bu işlem otel işletmesi için bir promosyon niteliğinde olduğundan bu işlem için katma değer vergisi hesaplanmayacaktır. Ancak birlikte sunulmayan ya da daha sonra faydalanılmak üzere sunulan ücretsiz oda hizmeti için katma değer vergisi hesaplanması gerekecektir.
Rehberlik hizmeti sunan bir seyahat acentası katma değer vergisi mükelleflerine sunduğu rehberlik hizmeti için tevkifat yapıp yapmayacağı konusunda tereddüt yaşamış ve bilgi talep etmiştir. (03.03.2017 tarih ve 37009108-130[9-2015/86214]-18513 sayı.)	Seyahat acentasının sunduğu rehberlik hizmeti katma değer vergisi uygulama tebliğinde tevkifat yapılacak işlemler arasında yer almadığından seyahat acentasının sunduğu rehberlik hizmeti tevkifata tabi olmayacaktır.
Bir seyahat acentası Kültür ve Turizm Bakanlığında uçak seferi desteği almaktadır. Seyahat acentası aldığı uçak seferi desteğinin damga vergisine tabi olup olmadığı konusunda tereddüt yaşamış ve bilgi talebinde bulunmuştur. (07.08.2018 tarih ve 76464994-155[DH.2017.211] – 139055 sayı.)	Seyahat acentasına verilen uçak seferi desteği nedeniyle yapılan ödemeler, resmî kurumların mal ve hizmet tedarik etmesi ile ilgili bir alım olmaması şartıyla damga vergisi ödenmesi gerektirmeyen ödemelerle ilgili düzenlenen belgelerde damga vergisi aranmayacaktır.

Kaynak: "https://www.gib.gov.tr/ozelge-sistemi/genel-bilgi" özeldge bilgi sisteminde yer alan özeldgeler sadeleştirilerek ve özetlenerek yazarlar tarafından hazırlanmıştır (GİB, Özeldge Sistemi, 2020).

5. Sonuç

Çalışma kapsamında seyahat acentaları tarafından vergisel konularda yaşanan tereddütler üzerine verilen özgelgeler ve Gelir İdaresi Başkanlığının bu özgelgelere verdiği cevaplar kanun dili sadeleştirilerek soru cevap haline getirilmiş ve özetlenmiştir. Özgelgelerin sadeleştirilerek özetlenmesi, benzer vergisel konularda tereddüt yaşayan seyahat acentalarının daha sade bir bilgiye ulaşması ve benzer konularda tereddüt yaşayanların özelge talep ve cevaplanma süreçlerine girmeden bilgi edinmesi açısından katkı sunacağı düşünülmektedir. Çalışma kapsamında seyahat acentalarına verilen özgelgeler incelenmiş ve en çok hangi vergisel konularda tereddüt yaşandığı tespit edilmiştir. Özelge talepleri incelendiğinde seyahat acentalarının vergisel açıdan en çok tereddüt yaşadığı konu, seyahat acentaları tarafından düzenlenen yurt dışı turlarda yurt dışında sunulan hizmetler için katma değer vergisi hesaplanıp hesaplanmayacağıdır. Özelge talep edilen diğer konular ise şu şekilde sıralanabilir; yurt dışı müşterilerine aracılık hizmeti sunan seyahat acentasının komisyon bedeli için hesaplayacağı katma değer vergisi oranı, uçak bileti satışlarında beyan edilen satışlar formunda bilet ücretinin mi yoksa servis ücretinin mi yer alacağı, uçak seferi desteğinin damga vergisine tabi olup olmadığı, komisyon gelirleri için fatura düzenlenip düzenlenmeyeceği, teşvik primlerinin katma değer vergisinden istisna olup olmadığı, rehberlik hizmeti için tevkifat yapılıp yapılmayacağı, yatlar ile gerçekleştirilen turlarda sunulan geceleme ve yeme içme hizmetleri için hangi oranda katma değer vergisi hesaplanacağı, seyahat acentasının tur organizasyonları düzenleyen başka bir seyahat acentasına kiraladıkları araçlar için katma değer vergisi hesaplayıp hesaplamayacağı, otel işletmeleri ile gerçekleştirilen misafir gönderme anlaşmaları neticesinde belirlenen sayının aşılması nedeniyle seyahat acentasına sunulan ücretsiz oda tahsisinin katma değer vergisi oranının ne olacağı ve misafir gönderme anlaşması yapılarak ödeme yapılan otel işletmesinin iflas etmesi nedeniyle seyahat acentasının ödediği ancak tahsil edemediği bedel için şüpheli alacak ayırıp ayıramayacağıdır.

Elde edilen sonuçlar doğrultusunda seyahat acentalarının vergisel konularda yaşadıkları tereddütler için özelge talebinde bulunmadan önce "<https://www.gib.gov.tr/ozelge-sistemi/genel-bilgi>" GİB özelge bilgi sisteminde yer alan seyahat acentaları ile ilgili özgelgeleri inceleyerek yaşadıkları tereddütlerle ilgili özelge verilir verilmediğine bakması önerisinde bulunulabilir. Böylece benzer bir vergisel tereddüt yaşıyorsa özelge başvuru ve cevaplanma süreçlerine girmeden yaşanan tereddüt çözülmüş olacaktır. Bununla birlikte bu araştırma seyahat acentaları özelinde gerçekleştirildiğinden gelecek araştırmalar turizm sektörünün diğer paydaşı olan konaklama işletmelerinin vergisel konularda yaşadıkları tereddütleri araştırma konusu yapabilir.

Etik Kurul İzni/Ethics Committee Permission:

Bu çalışma etik kurul izni gerektirmeyen nitelikte bir çalışmadır.

This manuscript is a study that does not require ethics committee permission.

Çıkar Çatışması/Conflict of Interest:

Yazarlar, kendileri ve/veya diğer üçüncü kişi ve kurumlarla çıkar çatışmasının olmadığını beyan eder.

The authors declare that they have no conflicting interest.

Yazar katkısı/Authors' contribution:

Fikir/Kavram - B.Ç.İ.K.; Tasarım ve Dizayn - B.Ç.İ.K.; Denetleme/Danışmanlık - B.Ç.İ.K.; Kaynaklar - B.Ç.İ.K.; Veri Toplama ve/veya İşleme - B.Ç.İ.K.; Analiz ve/veya Yorum - B.Ç.İ.K.; Literatür Taraması - B.Ç.İ.K.; Yazı Yazan - B.Ç.İ.K.; Eleştirel İnceleme - B.Ç.İ.K.

Idea/Concept - B.Ç.İ.K.; Design and Design - B.Ç.İ.K.; Auditing/Consultancy - B.Ç.İ.K.; Sources - B.Ç.İ.K.; Data Collection and/or Processing - B.Ç.İ.K.; Analysis and/or Interpretation - B.Ç.İ.K.; Literature Review B.Ç.İ.K.; Writing - B.Ç.İ.K.; Critical Review - B.Ç.İ.K.

Proje Desteği/Financial Support:

Yazarlar bu çalışma için herhangi bir finansal destek almadığını beyan etmişlerdir.

The authors declared that they did not receive any financial support for this study.

Kaynakça

- Arslan, C., & Öz, F. (2015). *Turizmde vergi uygulamaları*. Tor Ofset.
- Çakır, T., Aydın, U., Kartal, A., & Aydın, N. (2005). *Ticari bilgiler ve belgeler*. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Yayınları.
- Cetin, G., Alrawadieh, Z., Dincer, M. Z., Mithat, Z., Dincer, F. I., & Ioannides, D. (2017). Willingness to pay for tourist tax in destinations: Empirical evidence from Istanbul. *Economies*, 5(2), 21. <https://doi.org/10.3390/economies5020021>
- Do Valle, P. O.; Pintassilgo, P., Matias, A., & Andre, F. (2012). Tourist attitudes towards an accommodation tax earmarked for environmental protection: A survey in the Algarve. *Tourism Management*, 33(6), 1408-1416. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2012.01.003>
- Duman, F. & Doğan, M. (2020). Perceptions on accommodation tax: A comparative study on both Turkish and British tourists visiting Fethiye, Turkey. *Turkish Studies*, 15(7), 2911-2922. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44590>
- Durbarray, R., & Sinclair, M. T. (2001). "Tourism taxation in the UK". Discussion Paper No. 2000/0. *Tourism and Travel Research Institute*. University of Nottingham: Nottingham.
- Ergin, A., & Çına Bal, E. (2021). Turist Rehberlerinin Vergi Kanunları Karşısındaki Durumu. *Sosyal, Beşeri Ve İdari Bilimler Dergisi*, 3(4), 303–317. DOI:10.26677/TR1010.2020.362
- Forsyth, P., & Dwyer, L. (2002). Market Power and the Taxation of Domestic and International Tourism. *Tourism Economics*, 8(4), 377-399. <https://doi.org/10.5367/000000002101298197>
- Gago, A., Labandeira, X., Picos, F., & Rodríguez, M. (2009). Specific and general taxation of tourism activities. Evidence from Spain. *Tourism Management*, 30(3), 381e392. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2008.08.004>
- Gelir İdaresi Başkanlığının 01.10.2004 tarih ve B.07.0.GEL.0.55/ 5514 -400-46224 sayılı özeldes. <https://www.gib.gov.tr/ozelge-sistemi/genel-bilgi>. Erişim Tarihi: 21.12.2020
- Gelir İdaresi Başkanlığının 30.11.2010 tarih ve B.07.1.GİB.4.06.18.02-32Mük.257- 8166-723 sayılı özeldes. <https://www.gib.gov.tr/ozelge-sistemi/genel-bilgi>. Erişim Tarihi: 21.12.2020.
- Gelir İdaresi Başkanlığının 07.12.2010 tarih ve B.07.1.GİB.4.07.16.02-KDV-2010- 75-133 sayılı özeldes. <https://www.gib.gov.tr/ozelge-sistemi/genel-bilgi>. Erişim Tarihi: 21.12.2020.
- Gelir İdaresi Başkanlığının 08.07.2011 tarih ve B.07.1.GİB.4.10.15.01-KDV2010/107-1288/-67 sayılı özeldes. <https://www.gib.gov.tr/ozelge-sistemi/genel-bilgi>. Erişim Tarihi: 21.12.2020.
- Gelir İdaresi Başkanlığının 19.07.2011 tarih ve B.07.1.GİB.4.07.16.02-KDV-2010- 106-227 sayılı özeldes. <https://www.gib.gov.tr/ozelge-sistemi/genel-bilgi>. Erişim Tarihi: 21.12.2020.
- Gelir İdaresi Başkanlığının 23.08.2011 tarih ve B.07.1.GİB.4.35.17.01-35-02-404 sayılı özeldes. <https://www.gib.gov.tr/ozelge-sistemi/genel-bilgi>. Erişim Tarihi: 21.12.2020.
- Gelir İdaresi Başkanlığının 23.08.2011 tarih ve B.07.1.GİB.4.16.17.02-VUK-11-25- 183 sayılı özeldes. <https://www.gib.gov.tr/ozelge-sistemi/genel-bilgi>. Erişim Tarihi: 21.12.2020.
- Gelir İdaresi Başkanlığının 25.10.2011 tarih ve B.07.1.GİB.4.34.17.01-KDV 28- 1878 sayılı özeldes. <https://www.gib.gov.tr/ozelge-sistemi/genel-bilgi>. Erişim Tarihi: 21.12.2020.
- Gelir İdaresi Başkanlığının 21.11.2011 tarih ve B.07.1.GİB.4.35.17.01-35-02-643 sayılı özeldes. <https://www.gib.gov.tr/ozelge-sistemi/genel-bilgi>. Erişim Tarihi: 21.12.2020.
- Gelir İdaresi Başkanlığının 07.02.2012 tarih ve B.07.1.GİB.4.34.17.01-KDV.06.-454 sayılı özeldes. <https://www.gib.gov.tr/ozelge-sistemi/genel-bilgi>. Erişim Tarihi: 21.12.2020.
- Gelir İdaresi Başkanlığının 20.06.2016 tarih ve 39044742-130-82983 sayılı özeldes. <https://www.gib.gov.tr/ozelge-sistemi/genel-bilgi>. Erişim Tarihi: 21.12.2020.
- Gelir İdaresi Başkanlığının 03.03.2017 tarih ve 37009108-130[9-2015/86214]-18513 sayılı özeldes. <https://www.gib.gov.tr/ozelge-sistemi/genel-bilgi>. Erişim Tarihi: 21.12.2020.
- Gelir İdaresi Başkanlığının 07.08.2018 tarih ve 76464994-155[DH.2017.211] – 139055 sayılı özeldes. <https://www.gib.gov.tr/ozelge-sistemi/genel-bilgi>. Erişim Tarihi: 21.12.2020.
- Göktaş, L. S., & Erdem, A. (2024). Determination of accommodation tax spending areas using the SWARA Method. *GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism Recreation and Sports Sciences*, 7(2), 440-455. <https://doi.org/10.53353/atrss.1451684>
- Göktaş, L. S., & Polat, S. (2019). Tourist tax practices in European Union Member Countries and its applicability in Turkey. *Journal of Tourismology*, 5(2), 145-158. <https://doi.org/10.26650/jot.2019.5.2.0026>
- Gooroochurn, N., & Sinclair, M. (2005). Economics of tourism taxation: Evidence from Mauritius. *Annals of Tourism Research*, 32, 478–498. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2004.10.003>
- Hazarhun, E., Arica, R., & Çetinsöz, B. C. (2022). Ecological sustainability activities in travel agencies: A Research on Encourages and Barriers. *GPT-Studios*, 2(1), 7-20. <https://doi.org/10.5505/gpts.2022.52724>
- Herekman, A., Mutluer, K., Heper, F., Bildirici, Z., & Dönmez, R. (2006). *Vergi uygulamaları*. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Yayınları. <https://www.gib.gov.tr/ozelge-sistemi/genel-bilgi>. (Erişim Tarihi: 21.12.2020)
- Katma Değer Vergisi Genel Tebliği Seri No:108. Mevzuat. <https://www.mevzuat.gov.tr/anasayfa /MevzuatFihristDetaylframe?MevzuatTur=9&MevzuatNo=19631&MevzuatTertip=5> (Erişim Tarihi: 21.12.2020)
- Kim, H. L., & Hyun, S. S. (2021) The anchoring effect of aviation green tax for sustainable tourism, based on the nudge theory. *Journal of Sustainable Tourism*, 29(7), 1082-1097. <https://doi.org/10.1080/09669582.2020.1820017>
- Kristjánsdóttir, H. (2021). Tax on tourism in Europe: Does higher value added tax (VAT) impact tourism demand in Europe? *Current Issues in Tourism*, 24(6), 738-741. <https://doi.org/10.1080/13683500.2020.1734550>
- Manav, T. (2019). Özelge yeni bir hüküm tesis edebilir mi?. *Mali Çözüm Dergisi*, 29, 217-225.
- Mutluer, K., Heper, F., Dönmez, R., & Üyümez, M.E. (2006). *Vergi hukuku*. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Yayınları.
- OECD. (2012). *Consumption Tax Trends 2012: VAT/GST and Excise Rates, Trends and Administration Issues*. OECD Publishing, <http://dx.doi.org/10.1787/ctt-2012-en>
- Oktar, K. (1998). KDV İstisnalar ve ladelere. TC Maliye Bakanlığı Yayını.
- Pehlivan, Y. (2004). Hizmet ihracatı nedeniyle uygulanan KDV istisnası. *Vergici ve Muhasebeciyle Diyalog*, 196, 100-105.
- Pekşen, F. & Şener, T. (2021). Vergilerin seçmen davranışlarına etkisi: Konaklama vergisi özelinde Antalya ili örneği. *Maliye Dergisi*, 180, 144-164.
- Schubert, S. F. (2010). Coping with externalities in tourism: A dynamic optimal taxation approach. *Tourism Economics*, 16(2), 321-343.

- Toman, M. & Türkcan H. (2015). Turizm sektör politikaları bağlamında konaklama vergisinin uygulanabilirliği; İstanbul örneği. M.A. Çukurbayır, A. Başoda, Ş. Ünüvar, M. Sağır, M. Çiçekdağı, & S. Büyükipekçi (Eds.), I. Eurasia International Tourism Congress: Current Issues, Trends, and Indicators 28-30 May, proceedings (EITOC-2015) Vol.II. içinde (pp. 213-221). Aybil Yayınları.
- UNWTO. (1998). *Tourism taxation: Striking a fair deal*. World Tourism Organization.
- Vergi Usul Kanunu. Mevzuat. 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.4.213.pdf>. (Erişim Tarihi: 21.12.2020)
- Yang, C., Lin, Z., Huang, J., & Cheng, T. (2023). A Dynamic Tax Model Based on Destination Lifecycle for Sustainable Tourism Development. *Journal of Travel Research*, 62(1), 217-232. <https://doi.org/10.1177/00472875211057596>
- Zhang, J., & Zhang, Y. (2018). Carbon tax, tourism CO2 emissions and economic welfare. *Annals of Tourism Research*, 69, 18-30. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2017.12.009>